

ZBORNIK »KAČIĆ«: FRANJEVCI U 19. STOLJEĆU

»Apostolat franjevačkih zajednica u 19. stoljeću« — simpozij u prigodi 800. obljetnice rođenja sv. Franje Asiškoga (Zagreb, 14—16. listopada 1981.)

T. M.

Novi broj zbornika franjevačke provincije presvetog Otkupitelja sadržava radove o apostolskom djelovanju franjevaca u 19. st. Kako je među suvremenim franjevcima veoma napredovalo zanimanje za povijest njihova Reda, a i njezino istraživanje, to su plodovi ovoga skupa znatni i velik su dio buduće sinteze. Dakako, ovakav skup ne može zaokružiti poznavanje niti te osebujne djelatnosti, ali može prilično jasno i određeno pokazati što valja unijeti u sintezu, što još proučiti, što zanemariti, kako uskladiti obradu različitih razdoblja, kako obraditi samu povijest Reda, a kako njegov prinos općoj hrvatskoj povijesti.

Radove u Kačiću mogli bismo razvrstati u one u kojima se općenitije govori o apostolskom i kulturnom djelovanju (Vicko Kapetanović, *Franjevački apostolat i moderne ideje sekularizacije u 19. stoljeću* i Franjo Emanuel Hoško, *Pastoralna formacija hrvatskih franjevaca u 19. stoljeću*), zatim o radu u pojedinim područjima ili pojedinih franjevačkih ogrankama (Vinko Malaj, *Apostolsko i kulturno djelovanje franjevaca među vjernicima albanskog naroda*; Marko Karamatić, *Kršćanska izobrazba djece i mladih u Bosni u 19. stoljeću*; Andrija Nikić, *Karitativna djelatnost franjevaca u Hercegovini u 19. stoljeću*; Bernardin J. Filinić, *Obnova apostolata franjevaca konventualaca: likovi i pothvati*; Nikola Mete Roščić, *Prosvjetni rad franjevaca konventualaca u Šibeniku kroz 19. stoljeće*; Kasilda Vidović, *Josip Juraj Strossmayer i djelovanje Sestara sv. Križa*; Karlo Jurišić, *Franjevački treći red na području Južne Hrvatske u 19. stoljeću*; Augustin Zdravko Kordić, *Franjevački treći red u Hrvatskoj provinciji franjevaca konventualaca sv. Jeronima u 19. stoljeću*; Mirko Kemiveš, *Franjevački treći red u Varaždinu i u Rijeci*) te o pojedincima (Hrvatin Gabrijel Jurišić, *Likovi i uzori svetosti u našim franjevačkim zajednicama u 19. stoljeću*; Ignacije Gavran, *Pastoralno djelovanje fra Augustina Miletića, apostolskog vikara u Bosni i Hercegovini*; Hadrijan Borak, *Splićanin fra Robert Menini, apostol Bugarske*; Srefan Zvonarich, *Fra Lovrijenac Bogović (1819—1879) — znameniti gradišćanski franjevac*; Ivan Karall i S. Zvonarich, *Popis franjevaca gradišćanskih Hrvata*).

Nekako uz glavni predmet skupa stoji skupina prinosa različna sadržaja. Opisujući rad franjevaca u tvorbi općega hrvatskog jezika stapanjem triju njegovih narječja i preuzimanjem blaga iz umjetničke a i znanstvene književnosti Jakov Bubalo (*Zasluge franjevaca za hrvatski književni jezik u 19. stoljeću*) spomenuo je 26 imena od Joakima Stullija do Urbana Talije iz svih naših krajeva. Ostali su radovi iz te skupine: Josip Tandarić, *Ožvljavanje hrvatske redakcije staroslavenskog jezika u bogoslužju*; Izak Špralja, *Franjevci glazbenici u 19. stoljeću*; Anđelko Badurina, *Ikonografija sv. Franje u Hrvata* i Ante Sekulić, *Potpuni primjerak Kačićeva »Razgovora ugodnog ...« u Baču*.

Dovoljno slikovitog materijala daje Zborniku posebnu važnost, a sažeci na stranim jezicima (engleskom, latinskom, njemačkom, talijanskom i albanskom) omogućuju i stranim čitateljima da se upoznaju s rezultatima ovog prigodnog franjevačkog znanstvenog skupa. Na kraju sadržaj zbornika Kačić od 1967. do 1982. donosi više od 150 naslova objavljenih radova u kojima je više od 70 autora kroz 14 brojeva ovoga Zbornika iznijelo mnoge vrijedne i značajne rezultate znanstvenih istraživanja u prvom redu iz crkvene, poglavito franjevačke i opće hrvatske kulturne prošlosti.